

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ก้าวอย่างแห่งความท้าทายสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน”
โครงการสัมมนาทางวิชาการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓
เรื่อง “ก้าวอย่างแห่งความท้าทายสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน”
ของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พลเอกชนะทัต อินทามระ
ในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ โรงแรมเดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพมหานคร

ท่านกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ท่านผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเพื่อน
ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทุกท่าน

ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มากล่าวปาฐกถาและบรรยายพิเศษ
เรื่อง “ก้าวอย่างแห่งความท้าทายสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน” ในวันนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการจัดตั้งและพัฒนาการด้าน
การตรวจเงินแผ่นดินมายาวนานกว่าศตวรรษ จนต้องมีการระดมสมอง
ปรึกษาหารือ สรุบบทเรียนและถอดบทเรียนร่วมกัน เพื่อให้พวกเราทุกคน
ได้ร่วมรับรู้ เรียนรู้ ได้ตระหนักถึงความเป็นมาและสิ่งที่จะเป็นไปตามสถานภาพ
อัตลักษณ์แห่งความเป็นตัวตน บทบาทหน้าที่ อำนาจที่มีหรือที่ได้รับมอบหมาย
ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกที่มี
การเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี
การได้มาพบปะพูดคุยกันในวันนี้จึงมีความจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และ
จะต้องมีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

จุดเริ่มของการก่อร่างสร้างบ้านหรือสำนักงานการตรวจเงิน
แผ่นดินในปัจจุบันนั้น เริ่มจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
ที่กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่
ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจ
ต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ ปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้
ดุลยพินิจ อีกทั้งยังต้องร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับเพื่อนบ้าน คือ
องค์กรอิสระอื่น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรอิสระบรรลุเป้าหมาย
ของตน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นหนึ่งในองค์กรอิสระตามบทบัญญัติ
ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยมีการระบุไว้ในหมวด ๑๒ ส่วนที่ ๕ ให้มีหน้าที่

ที่เป็นหัวใจขององค์กร คือ การกำหนดหรือวางนโยบายและหลักเกณฑ์มาตรฐาน การตรวจเงินแผ่นดิน การกำกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามนโยบาย หลักเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งกฎหมายวินัย การเงินการคลังของรัฐ นอกจากการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายและหลักนิติธรรมแล้ว คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังต้องปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และความผาสุกของ ประชาชนเป็นสำคัญอีกด้วย

เมื่อมองออกไปจากตัวบ้าน เราจะพบว่าหน้าที่ อำนาจ ความ รับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายหลักของปฏิญญาลามาว่าด้วยแนวปฏิบัติ ในการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (ISSAI) รหัส ๑ ที่เรียกร้องให้มีสถาบันการตรวจสอบภาครัฐที่เป็นอิสระ อันมี หลักสำคัญในการตรวจสอบที่เป็นเสาหลักของปฏิญญาลามาถูกก่อตั้งขึ้น คือ หลักนิติธรรมและระบอบประชาธิปไตย อันเป็นคุณค่าที่สำคัญและเป็นนิรันดร์

ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ยังกำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศ ในด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน โดยให้นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐเข้าด้วยกัน อีกทั้งให้ปรับปรุงและพัฒนา โครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐ และแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องมีความเหมาะสมกับภารกิจ ของแต่ละองค์กรให้มีการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ เพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ ความสามารถเข้ามาทำงาน สามารถเจริญก้าวหน้า ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ในงานของแต่ละคน มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจ กระทำในสิ่งที่ถูกต้องและคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม มากกว่าส่วนตน มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้ การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐ จากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งจากบริบทภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดหรือการตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล้าหาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงการดำเนินการตามหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ ความคุ้มค่า ความสงบเรียบร้อย ความไว้วางใจของสาธารณชน มีการดำเนินงานโดยสุจริต เกิดผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายของหน่วยรับตรวจ และการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ หรือในการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และให้โอกาสเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจได้ชี้แจงเหตุผลและแสดงพยานหลักฐานของตนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินพ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดควบคู่กับการคำนึงถึงมาตรฐานสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ การกำหนดนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน จึงมุ่งเน้นการสร้างภาพลักษณ์ต่อสาธารณชน ในฐานะองค์กรมีอาชีพยกระดับการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นองค์กรชั้นนำในระดับสากลให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ พัฒนาศักยภาพ โครงสร้าง และบุคลากร เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และพัฒนาวิชาชีพการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อีกทั้ง ในการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีการนำแนวทางที่องค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (INTOSAI) สมาชิกประกอบด้วยองค์การระหว่างประเทศที่มีสถานะเป็นองค์กรตรวจเงินแผ่นดินภาครัฐ และมีจำนวนประเทศสมาชิกมากที่สุดเป็นลำดับ ๒ รองจากองค์การสหประชาชาติ (United Nations) มาปรับใช้ให้เหมาะสมด้วย

หากมองย้อนกลับไป ในปี พ.ศ.๒๕๐๒ ซึ่งเป็นปีที่องค์กรตรวจเงินแผ่นดินของประเทศไทยได้รับการรับรองให้เป็นสมาชิกขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศหรือ INTOSAI ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ และปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ ๑๙๔ ประเทศ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา INTOSAI มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาความรู้ ทักษะ บุคลากรการถ่ายทอดองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านการตรวจสอบระหว่างองค์การตรวจเงินแผ่นดินของประเทศสมาชิกทั่วโลก ผ่านหน่วยงานวิจัยและพัฒนาของ INTOSAI ที่เรียก INTOSAI Development Initiative หรือที่ย่อว่า IDI ขณะเดียวกันสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังมีสถานะเป็นสมาชิกที่ผ่านการยอมรับจากองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศระดับอื่นด้วย ได้แก่ องค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งเอเชีย (Asian Organization of Supreme Audit Institutions) หรือ ASOSAI และสถาบันการตรวจสอบสูงสุดแห่งอาเซียน (ASEAN Supreme Audit Institutions) หรือ ASEANSAI ที่มีสมาชิก ๑๐ ประเทศในกลุ่มอาเซียน

สถานภาพองค์กรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในเวทีสากลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นเบื้องต้นของการพัฒนาและยกระดับองค์กรก้าวสู่ในเวทีโลก โดยปัจจุบันภายใต้แนวคิด เป้าหมาย และทิศทางของนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังดำเนินการปรับปรุง และพัฒนาองค์กรในเรื่องต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องไปด้วยแล้ว อาทิ การปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับบทบาท หน้าที่ อำนาจและความรับผิดชอบที่ต้องดำเนินการทั้งในระยะสั้นและระยะยาวขององค์กร การยกระดับการตรวจเงินแผ่นดินไทยสู่ระดับสากลด้วยการพัฒนาการประสานงานด้านการต่างประเทศ การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การพัฒนาบุคลากรด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ด้านการตรวจสอบ รวมทั้งการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในการดำเนินการ

โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การลงนามในข้อตกลงร่วมกับสถาบันการตรวจสอบสูงสุดประเทศต่าง ๆ เพื่อการพัฒนางานตรวจสอบและศักยภาพบุคลากรร่วมกัน

- การให้ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรด้านการตรวจสอบระหว่างหน่วยงาน

- การเปิดและขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะและประสบการณ์การตรวจสอบในระดับสากลให้กับเจ้าหน้าที่ขององค์กร ได้แก่ การลงนามในข้อตกลงร่วมกับมหาวิทยาลัยการตรวจสอบแห่งหนานจิง สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อจัดส่งข้าราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้ารับทุนการศึกษา การฝึกอบรมและศึกษาดูงานตามโครงการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารระดับอำนวยการสูง

- การสมัครและได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกให้กับองค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ ซึ่งเป็นองค์กรภายใต้การกำกับขององค์การสหประชาชาติ

- การให้ความร่วมมือในฐานะผู้ให้ด้านการพัฒนาบุคลากรให้กับสมาชิกในแถบภูมิภาคอาเซียน ด้วยการตอบรับให้ความช่วยเหลือในโครงการเสริมสร้างและพัฒนาหลักสูตรและบทเรียนด้านการตรวจสอบการเงิน และการพัฒนาศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคลากร ภายใต้กรอบความร่วมมือไตรภาคีระหว่างกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ (TICA) ประเทศไทยองค์กรตรวจสอบแห่งรัฐ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมนี (GIZ)

กิจกรรมเหล่านี้ส่งผลต่อมุมมองที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในระดับสากล และการมีภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพและมีความน่าเชื่อถือของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่หน่วยงานระหว่างประเทศได้เห็นมากขึ้นเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเลือกจากสมาชิกที่เป็นคณะกรรมการของเอเชีย (ASOSAI Governing Board) ให้เป็นตัวแทนขององค์กรสถาบันตรวจสอบสูงสุดในระดับภูมิภาคเอเชียทำหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (INTOSAI Governing Board) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของการตรวจเงินแผ่นดินไทยตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงถือเป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่อันทรงเกียรติในภาคภูมิใจและเป็นประวัติที่ควรจารึกและจดจำอีกหนึ่งเหตุการณ์ของเรา ทั้งนี้ ในการดำรงตำแหน่งดังกล่าว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากสมาชิกใหญ่ เพื่อผลักดันให้เป้าหมายของ INTOSAI บรรลุผลสำเร็จ นอกจากนี้ ในวาระถัดไปในปีหน้าคือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗ องค์กรตรวจเงินแผ่นดินไทย ยังได้รับเกียรติให้ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งประธาน ASOSAI ซึ่งจะส่งเสริมให้ภาพลักษณ์ของเราในเวทีนานาชาติโดดเด่นยิ่งขึ้น

จากปัจจัยและสภาวะการณ์ต่าง ๆ พบว่านโยบายและหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน จะประกอบด้วยทิศทางและเป้าหมายที่นอกจากสามารถรองรับรัฐธรรมนูญแล้วยังมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ หรือมุ่งผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินภาครัฐ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ ถือเป็นหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นไปตามหลักการและมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินของ INTOSAI ที่ต้องการส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประเมินผลติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ในการบริหารเงินแผ่นดินที่สนองตอบต่อการนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Auditing Sustainable Development Goals) หรือ Auditing SDGs อันเป็นแนวทางเดียวกับการพัฒนางานตรวจสอบของ INTOSAI

ขอเพิ่มเติมว่า เดิมนั้นองค์การสหประชาชาติ หรือ UN (United Nations) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) หรือ MDGs ที่ต้องการเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน แต่เป้าหมายดังกล่าวได้สิ้นสุดลงเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๑๕ หรือ พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่งผลทำให้ UN ประกาศเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ขึ้น เพื่อให้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ แทน ทั้งนี้ SDGs จะประกอบด้วยเป้าหมายในการพัฒนา ๑๗ ประการ โดยทุกเป้าหมายมีความมุ่งหวังที่จะช่วยแก้ปัญหาที่โลกกำลังเผชิญอยู่อย่างยั่งยืน โดยมีความเป็นระบบ สอดคล้อง เชื่อมโยง ซึ่งกันและกันที่สำคัญจะไม่มีใครถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง

จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้เป้าหมาย ความมุ่งมั่น ความคาดหวัง และความพยายามในการพัฒนาเพื่อยกระดับองค์กรตามมาตรฐานสากล พร้อมด้วยศักยภาพบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย บรรลุผลสำเร็จได้อย่างสัมฤทธิ์ผล จึงไม่สามารถหยุดอยู่เพียงเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงก็ไม่ควรหยุดตัวเองไว้กับความสำเร็จที่ผ่านมาเท่านั้น ที่สำคัญ หากเรายังต้องการเดินก้าวไปข้างหน้าต่อไป เราไม่สามารถใช้วิธีการหรือแนวทางและรูปแบบเดิม ๆ มาเป็นมาตรฐานหลักของการปฏิบัติงานได้

ถึงตอนนี้ คงเกิดคำถามขึ้นว่าถ้า เรา สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ต้องการจะก้าวต่อไปข้างหน้าควรจะก้าวไปทางใด อย่างไร เมื่อใด เราควรเดินไปโดยลำพังหรือไปพร้อมกับใครบ้าง เพื่อให้องค์กรของเราอยู่รอดและบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายอย่างมืออาชีพ ได้รับความเชื่อถือและความเชื่อมั่นจากองค์กร หน่วยงาน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน

คำถามดังกล่าว เป็นคำถามที่องค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (INTOSAI) คำนึงถึงเช่นกัน โดยในการประชุมองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ หรือ INCOSAI ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ ณ กรุงมอสโก สหพันธรัฐรัสเซีย มีการประกาศปฏิญญา

มอสโกว (Moscow Declaration) ซึ่งเป็นการประกาศทิศทางในอนาคตของการตรวจสอบภาครัฐ ภายใต้ข้อตกลงร่วมกันขององค์กรตรวจสอบสูงสุด และ INTOSAI ทั้งนี้ จากการที่ INTOSAI มีความสัมพันธ์อันดีกับ UN เป็นอย่างดีมาโดยตลอด จึงได้พิจารณานำเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืน หรือ SDGs มาเป็นประเด็นหลักในการพัฒนาและปรับปรุงการตรวจสอบขององค์กร พร้อมทั้งยังคงยึดถือจุดยืนร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าขององค์กรตรวจสอบสูงสุดอย่างต่อเนื่องของ INTOSAI ทั้งในด้านการตรวจสอบภาครัฐ และการพัฒนาความสามารถของบุคลากรที่ต้องควบคู่ไปกับการสร้างคุณค่าที่ยิ่งใหญ่สู่สังคม

จากการตระหนักถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการกำกับดูแลภาครัฐ และความท้าทายที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติและระดับสากล จึงยากจะหลีกเลี่ยงมิให้กระทบหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นฐานของการตรวจสอบหน่วยงานภาครัฐและนโยบายสาธารณะ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเบื้องต้นของการตรวจสอบและนโยบายสาธารณะทั่วโลกเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคาดหวังและสิ่งแวดลอมใหม่ ๆ ให้กับองค์กรตรวจสอบสูงสุดประเทศต่าง ๆ ได้แก่

- การปรับใช้วาระปี ค.ศ. ๒๐๓๐ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (๒๐๓๐ Agenda) และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ของ UN
- การปฏิวัติข้อมูล (Data Revolution)
- การปรับใช้กรอบการปฏิบัติงานของ INTOSAI จากการประกาศ เรื่อง ความเป็นมืออาชีพ (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements) หรือ IFPP
- ความคาดหวังและข้อผูกพันที่เกิดจากมาตรฐานการตรวจสอบ ISSAI – P๑๒ คุณค่าและประโยชน์ขององค์กรตรวจสอบสูงสุด – การสร้างความแตกต่างให้กับชีวิตของประชาชน (Value and Benefit of SAIs – making difference to the life of citizens)

ส่วนการเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มาจากสถานการณ์ Digital Disruption หรือความก้าวหน้าจากการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ไปพร้อมกับการมองหาโอกาสใหม่ ๆ ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว รุนแรง โดยจะส่งผลกระทบต่อส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นวงกว้าง และมหากาฬ หรืออาจเกิดการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งเดิม ๆ สู่รูปแบบใหม่ ๆ ที่ต่อยอดจากของเดิม หรือที่เรียกว่า Transformation ไปจนถึงการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ หรือ Innovation ที่ต่างส่งผลให้การปฏิบัติงานของหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนประกอบไปด้วยข้อมูลที่เราเรียกว่า Big Data คือ ข้อมูลที่มีจำนวนมหาศาล มีขนาดใหญ่ และมีความหลากหลายมาก รวมทั้ง เรายังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการองค์กร งาน และคน จึงถือได้ว่าปัจจุบันนี้เป็นยุคของการปฏิวัติข้อมูล (Data Revolution) อย่างแท้จริง

เมื่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยข้างต้นมีการพัฒนาและเติบโตอย่างไม่หยุดยั้ง INTOSAI จึงได้คำนึงถึงการสร้างคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้ด้วยการประยุกต์ใช้กระบวนการใหม่ ๆ เพื่อสร้างประโยชน์และโอกาสสำหรับการรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้น โดยมุ่งคุณภาพการตรวจสอบ กระบวนการตรวจสอบใหม่ ๆ และความจำเป็นในการปรับความคิดเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรตรวจสอบสูงสุดที่มีต่อกระบวนการตรวจสอบความรับผิดชอบที่รัฐบาลดำเนินการ โดยความท้าทายที่แตกต่างกันขององค์กรตรวจสอบสูงสุดแต่ละประเทศ คือ ความแตกต่างในด้านความสามารถ บริบทองค์กร และหน้าที่อำนาจที่ได้รับตามกฎหมาย ขณะที่ความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายที่ต้องเผชิญในแบบเดียวกัน คือ การตอบสนองความต้องการสาธารณะด้วยการบริหารทรัพยากรสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และการจัดการกับความต้องการที่ซับซ้อนของรัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ของแผนงาน ระบบการเมือง และยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่มาจากการปฏิวัติข้อมูลและระบบดิจิทัล

ในกระบวนการจัดการทั่วไปนั้น เมื่อมีส่วนเสียก็ต้องมีส่วนดีเกิดขึ้นได้ การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ส่งผลกระทบต่อการตรวจสอบภาครัฐก็เช่นเดียวกัน เมื่อมีความท้าทายเกิดขึ้น ก็ย่อมมีโอกาที่จะสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ได้ INTOSAI และประเทศสมาชิกต่างเห็นพ้องต้องกันว่าจากความท้าทายที่เกิดขึ้น เราสามารถนำมาสร้างโอกาสที่มีประโยชน์ได้ เช่น การสะสมข้อมูลอย่างรวดเร็วและสม่ำเสมอ รวมทั้งการพัฒนาด้านเทคโนโลยีหรือการติดต่อสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการสร้างโอกาสที่มีประโยชน์ สามารถดำเนินการในด้านดังต่อไปนี้

- การพัฒนาหรือเสริมสร้างคุณภาพการตรวจสอบสาธารณะ
- การพัฒนาศักยภาพบุคลากร
- การสนับสนุนหรือส่งเสริมทิศทางยุทธศาสตร์
- การเพิ่มคุณค่าขององค์กรตรวจสอบสูงสุดต่อผู้มีส่วนได้เสีย และ
- การมุ่งเน้นการเกิดความน่าเชื่อถือต่อองค์กรสาธารณะทั่วโลก

ปฏิญญามอสโคว ได้กำหนดทิศทางอนาคตการตรวจสอบภาครัฐภายใต้ข้อตกลงร่วมกันขององค์กรตรวจสอบสูงสุดประเทศต่าง ๆ กับ INTOSAI อันได้แก่

- การสร้างการกำกับดูแลภายนอกที่เป็นอิสระเพื่อการบรรลุเป้าหมายข้อตกลงร่วมกันและที่เกี่ยวข้องกับ SDGs
- แนวทางการรองรับผลที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
- การเพิ่มคุณค่าขององค์กรตรวจสอบภาครัฐจากการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบและความโปร่งใสในการบริหารจัดการสาธารณะต่อผู้มีส่วนได้เสีย

ตอนนี้เรารู้ได้ถึงสัญญาณที่บ่งบอกว่า “เรา” สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ต้องก้าวเดินต่อไปข้างหน้าเพื่อสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาความก้าวหน้า หรือการเจริญเติบโตของสำนักงานของเราให้ได้

อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ด้วยเป้าหมายเพื่อให้การตรวจเงินแผ่นดินไทยให้เป็นองค์กรที่ปกป้อง พิทักษ์ รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

การที่เราจะก้าวผ่านปีที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง พร้อมกับต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ และมุมมองและความคาดหวังจากผู้มีส่วนได้เสียที่มากขึ้น รวมทั้ง ยังต้องมองและแสวงหาโอกาสเพื่อผลักดันองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง โดยอยู่ภายใต้มาตรฐานหลักเกณฑ์ตามบริบทขององค์กรและของระดับสากลได้นั้น นอกจากต้องอาศัยระบบ กระบวนการการบริหารจัดการองค์กร หลักเกณฑ์การปฏิบัติงานที่ดี มีประสิทธิภาพ และทันสมัยแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้เป็น คนดี คนเก่ง เพื่อช่วยขับเคลื่อนและส่งเสริมองค์กรก้าวสู่จุดหมายได้อย่างมั่นคง ยั่งยืนยิ่งขึ้น

ในฐานะที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นองค์กรอิสระของประเทศ มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน ทรัพย์สินของแผ่นดินให้เป็นไปโดยถูกต้อง คุ่มค่า เกิดผลประโยชน์สูงสุด ตลอดจน เป็นสมาชิกของสถาบันและองค์การตรวจสอบสูงสุดในระดับต่าง ๆ ไปจนถึงการเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารจัดการ และยกระดับการตรวจสอบภาครัฐระหว่างประเทศ ขณะที่บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีมากขึ้น หลากหลายขึ้น และต้องอยู่ท่ามกลางภาวะของการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง ตลอดเวลานี้ ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานไปถึงการประพฤติ ปฏิบัติตน จึงต้องกระทำภายใต้หลักการ หลักเกณฑ์ และมาตรฐานขององค์กรและสากลร่วมกัน ดังนั้น การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนดี คนเก่ง โดยอยู่ภายใต้หลักการของปณิธานอมสโคว และมาตรฐานของสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ รหัส ๓๐ : ประมวลจริยธรรมสำหรับวิชาชีพการตรวจเงินแผ่นดิน หรือ ISSAI ๓๐ จึงถือเป็นแนวทางที่ดีและเหมาะสมสำหรับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการก้าวไปในอนาคตมากที่สุด

การสร้างคนดี ตามประมวลจริยธรรมสำหรับวิชาชีพการตรวจเงินแผ่นดิน หรือ ISSAI ๓๐ เกิดจากความคาดหวังจากผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ประชาชน สภา ฝ่ายบริหาร หน่วยรับตรวจ และภาคส่วนอื่น ๆ ต้องการให้องค์กรตรวจสอบสูงสุดปฏิบัติหน้าที่ในฐานะองค์กรต้นแบบ ที่สามารถสร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือได้ ด้วยการมีความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสม ISSAI ๓๐ ถือเป็นเพียงหลักการสำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาครัฐในทุกระดับ รวมถึงเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่มีข้อตกลงหรือมีสัญญาในการปฏิบัติงานกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยึดถือปฏิบัติ

ISSAI ๓๐ ประกอบด้วยกระบวนการหรือแนวทางในภาพรวมที่นำไปสู่ความประพฤติที่สอดคล้องกับจริยธรรม และคุณค่าทางจริยธรรมขั้นพื้นฐาน (Fundamental Values) ซึ่งมีอยู่ ๕ ประการ ที่ชาวสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรตระหนักถึงและนำไปปฏิบัติ ได้แก่

- ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความประพฤติที่ซื่อสัตย์ ซื่อตรง เชื่อถือได้ ทั้งเรื่องราชการหรือส่วนตัว
- ความเป็นอิสระและเป็นกลาง (Independence & Objectivity) เป็นความอิสระและการวางตัวเป็นกลางจากแรงกดดันหรืออิทธิพลที่มีผลต่อการใช้วิจารณญาณเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพของเรา
- ความรู้ความสามารถ (Competence) บุคลากรต้องแสวงหาและคงไว้ในความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อบทบาท หน้าที่ตน โดยเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งต้องมีความระมัดระวังในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตนตลอดเวลา
- การประพฤติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ หรือ Professional Behaviour การที่เราต้องประพฤติตนให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ รวมถึงธรรมเนียมปฏิบัติ และต้องเลี่ยงการกระทำที่อาจส่งผลให้องค์กรเสื่อมเสีย
- การรักษาความลับและความโปร่งใส (Confidentiality & Transparency) จริยธรรมข้อนี้ ดูเหมือนมีความไม่สอดคล้องกัน เราจะรักษาความลับพร้อมกับการให้เกิดความโปร่งใสได้อย่างไร ในความเป็นจริง

ในการปฏิบัติงาน เราต้องมีการรักษาสมดุลระหว่างการรักษาความลับและความโปร่งใสบนพื้นฐานความรับผิดชอบของการปฏิบัติงาน เช่น มีการเก็บรักษาข้อมูลทั่วไป และข้อมูลที่ละเอียดอ่อนอย่างมีขีด ยึดถือปฏิบัติตนตามกรอบนโยบาย ข้อบังคับทางกฎหมาย แนวปฏิบัติขององค์กร ไม่เปิดเผยข้อมูลจากการปฏิบัติงานของตน โดยไม่ได้รับความเห็นชอบ หรือไม่มีอำนาจรองรับ หรือนำไปสร้างประโยชน์ให้กับตัวเอง เป็นต้น

ในการประพฤติตนตาม ISSAI ๓๐ ครอบคลุมกับบุคลากรทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง หัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติงาน ถ้าจะให้เปรียบเทียบเห็นภาพในบทบาทของแต่ละระดับ อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารเป็นเสมือนหนึ่งต้นแบบอันดี คือ ต้องเป็นผู้ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่บุคลากรอื่น ๆ ซึ่งอาจเรียกได้ว่า เป็น Good Role Model ที่สามารถสร้างความศรัทธา (Faith) ให้ทุกคนในองค์กรเห็นพ้องต้องกัน สำหรับหัวหน้างาน ต้องสามารถคิดวิเคราะห์และนำ ISSAI ๓๐ มาปรับใช้ให้ได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับงาน และสร้างแนวทางในการประพฤติตนที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือ เรียกว่า Good Practice สร้างความมั่นใจในการนำจริยธรรมไปใช้ (Confidence) ส่วนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นกลุ่มคนจำนวนมากที่สุด มีหน้าที่ที่ต้องคำนึงถึงการนำจริยธรรมมาใช้ปฏิบัติประจำ ได้อย่างเหมาะสม จนเกิดความคุ้นเคยหรือเคยชิน (Familiar) ซึ่งหากเราทุกคนในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ร่วมแรง ร่วมใจในการตระหนักถึงความสำคัญของ ISSAI ๓๐ และแนวทางที่ดี เหมาะสมมาใช้ปฏิบัติเป็นประจำ ถือเป็นการสนับสนุนและเสริมสร้างความเชื่อถือ (Believe) ความไว้วางใจ (Trust) และเกิดภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพ (Professional) ขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินไทยต่อสาธารณชน ผู้มีส่วนได้เสียในทุกภาคส่วนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังมีมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การควบคุมคุณภาพโดยอ้างอิงตามมาตรฐานสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ รหัส ๔๐ (ISSAI ๔๐) เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานการตรวจเงินแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

คุณภาพของงานเป็นไปตามมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ ผลงานมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งกรอบของระบบการควบคุมคุณภาพมีองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่ง คือ ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณวิชาชีพสอดคล้องกับจริยธรรมขั้นพื้นฐาน ๕ ประการดังได้กล่าวมาแล้ว และ ISSAI ๔๐ ได้มีการปรับปรุงมาเป็น ISSAI ๑๔๐ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๖ บัญญัติให้ รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลัก ในการกำหนดประมวลจริยธรรม และในมาตรา ๒๑๙ บัญญัติ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๓ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการออกข้อกำหนดจริยธรรม ขึ้นใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรของสำนักงาน ซึ่งคณะกรรมการ ได้ออกประกาศเรื่องนี้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๔๘ ก เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมีทั้งหมด ๓๗ ข้อ ในส่วนที่สำคัญ คือ จริยธรรม อันเป็นอุดมการณ์ จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และจริยธรรมในการดำรงตน มีกลไกขับเคลื่อนจริยธรรม และระบุไว้ชัดเจนว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมต้องได้รับโทษอย่างไร

ในทางปฏิบัติได้มีคณะกรรมการมาตรฐานจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ และบุคลากรอื่นของสำนักงาน เรียกโดยย่อว่า ก.ม.จ. ประกอบด้วย ประธาน กรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประธาน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จินดา มหัทธนะวัฒน์เป็นรองประธาน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นกรรมการ และมีผู้ทรงคุณวุฒิอีก ๔ ท่านเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพยากร บุคคลเป็นเลขานุการ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความต่อเนื่อง จึงได้มีการแต่งตั้งอนุกรรมการมาตรฐานจริยธรรมขึ้นมาเป็นกลไกช่วยขับเคลื่อน การดำเนินงานด้านจริยธรรม ซึ่งจะมีการประชุมทุกเดือนเพื่อติดตามผล การดำเนินงานเสริมสร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่และ บุคลากรของสำนักงานให้เป็นคนดี โดยมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่กำกับควบคุม ให้ท่านอยู่ในกรอบการบริหารงานกิจการบ้านเมืองที่ดี

สำหรับการพัฒนาคนเก่งของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ปฏิญาณมอสโคว ได้ระบุถึงบทบาท หน้าที่ ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการ และปฏิบัติงานการตรวจสอบภาครัฐไว้ด้วย โดยในการนำพาร่องค์กรก้าวอย่างผ่านความท้าทายสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน ตามที่กำหนด จะพบได้ว่าการสร้างและพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นผู้ตรวจสอบแห่งอนาคต (Auditor of the Future) เป็นสิ่งสำคัญในลำดับแรก ๆ ที่ต้องผลักดันให้เกิดเป็นรูปธรรม

ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ Mckinsey บริษัทที่ปรึกษาด้านธุรกิจชั้นนำของโลกได้นำเสนอเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือ Disruptive Technology ที่น่าสนใจ และพบว่ามี การนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กรภาครัฐและเอกชน บ้างแล้ว เช่น

- Mobile Internet เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ ที่มีการเชื่อมต่อกันระหว่างเครือข่ายต่าง ๆ ทั่วโลกทางมือถือ

- Internet of Things การเชื่อมโยงอุปกรณ์ทุกสิ่งทุกอย่าง สู่โลกอินเทอร์เน็ต สามารถสั่งการควบคุมการใช้งานอุปกรณ์ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต โดยอุปกรณ์จะสามารถส่งผ่านข้อมูลให้กันแบบทันที (Real Time)

- Cloud Technology/Computing คณ ะ วิ ท ย า ศ า ส ต ร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ความหมายว่า คือ บริการที่ครอบคลุม การให้ใช้กำลังประมวลผล หน่วยจัดเก็บข้อมูล และระบบออนไลน์ต่าง ๆ จากผู้ให้บริการ เพื่อช่วยลดความยุ่งยากของการติดตั้ง ดูแลระบบ ประหยัดเวลา และลดต้นทุนในการสร้างระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเอง ซึ่งก็มีทั้งแบบ บริการฟรีและแบบเก็บเงิน

- ๓D Printing

หรือเทคโนโลยีที่กลุ่มบุคคลผู้ใช้นามแฝง ซาโตชิ นากาโมโตะ ที่ร่วมสร้าง Blockchain ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้เป็นระบบที่ช่วยสร้างความปลอดภัย น่าเชื่อถือสำหรับการทำธุรกรรมการเงินบนระบบ online คือ

เงินคริปโทในสกุลบิตคอยน์ ผ่านการบันทึก เก็บข้อมูล โดยข้อมูลสามารถถูกถ่ายโอนไปสู่สมาชิกแต่ละคนแบบกระจายตัวเป็นห่วงโซ่พร้อมกับการป้องกันการแพร่กระจายข้อมูลไม่ให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่สมาชิกเข้าถึงได้

เทคโนโลยีเหล่านี้นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อเราอยู่ในยุค Big Data ที่ทุกอย่างกำลังถูกทำลายล้างหรือ Disruptive ด้วยเทคโนโลยี และในอนาคตโลก การตรวจเงินแผ่นดินอาจจะถูกแทนที่ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) หรือ AI หากเราไม่ใส่ใจหรือปรับตัวให้ทันแล้ว อาชีพผู้ตรวจสอบภาครัฐของเราอาจจะถูกแย่งงานไปโดย A.I. ก็ได้ ซึ่งปัญญามอสโคว์ได้ให้ความสำคัญกับเรื่อง Data Analytic และทักษะที่จำเป็นของผู้ตรวจสอบแห่งอนาคตสำหรับใช้ขับเคลื่อนองค์กรในยุคปัจจุบันไว้ อาทิ

- ทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking) เช่น การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ความคิดมุ่งเน้นการผลักดันให้เกิดสมมติฐาน การชี้เฉพาะเจาะจงในความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุ การคาดการณ์เป้าหมาย ทิศทาง และเหตุการณ์ในอนาคต การคิดเชิงระบบ เป็นต้น
- ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytic) เช่น การปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยชุดข้อมูลและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ การสร้างหรือตัดภาพของข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลเชิงซ้อน
- ทักษะเฉพาะบุคคล (Soft Skills) ที่เน้นการสื่อสารและความคิด เช่น ทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างและรักษาความน่าเชื่อถือบนพื้นฐานของความเป็นมืออาชีพ หรือภาวะผู้นำ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ในระดับองค์กรนั้น การพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนดี คนเก่ง อย่างครอบคลุม ทัวถึง ต้องยึดหลักของ SDGs คือ จะต้องไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ทุกคนควรได้รับการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและเท่าเทียมกัน ส่วนระดับบุคคลนั้น พบว่าทุกคนต้องปรับตัวมากขึ้น ดังนั้น จึงต้องเปิดใจปรับความคิด เปิดรับความท้าทาย

ความเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญต้องมันแสวงหาโอกาสในศึกษา เรียนรู้ ใฝ่หาความรู้ พัฒนาทักษะ และเพิ่มประสบการณ์ให้กับตนเองอย่างต่อเนื่อง และรักษาไว้ให้ได้อย่างยั่งยืน ขอเน้นย้ำว่า ไม่มีใครล่าหรือสูงวัยเกินที่จะเรียนรู้ อีกทั้ง การเรียนรู้สามารถกระทำได้ตลอดเวลาและไม่มีการจำกัด ช่วงเวลา

สิ่งสำคัญที่อยากให้คำนึงถึงอีกประการ คือ นอกจากบทบาทของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีมากขึ้น หลากหลายขึ้น เป็นสากลมากขึ้น แล้ว บทบาทขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินทั่วโลกเองก็มีการปรับเปลี่ยน เพิ่มเติมเช่นกัน คือ มีลักษณะเป็นผู้ให้คำปรึกษาด้านการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน กับรัฐบาล ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานตรวจสอบปกติ หรือเรียกว่า Advisory function โดยจะเห็นได้ว่าบทบาทดังกล่าวสามารถสร้างประโยชน์ในวงกว้าง มากขึ้น ทั้งนี้ นอกเหนือจากเป้าหมาย ทิศทาง หรือแนวทางในการตรวจเงิน แผ่นดินและการประพฤติปฏิบัติงาน ปฏิบัติตน ให้เป็นคนดี คนเก่งตามที่กล่าว มาแล้ว ยังมีเป้าหมายในการพัฒนาองค์กรตรวจเงินแผ่นดินในอนาคต ที่อยากจะฝากไว้เพื่อร่วมกันสนับสนุน ส่งเสริมให้เป็นรูปธรรม ๓ ด้าน ได้แก่

ด้านที่หนึ่ง การผลักดันให้เกิดการนำมาตรฐานการตรวจเงิน แผ่นดินไปปรับใช้ หรือที่เราเรียกแบบย่อว่า ISSAI ซึ่งปกติจะถูกผลักดัน ให้ดำเนินการโดยองค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุด ที่พยายามสร้างวิชาชีพ การตรวจเงินแผ่นดินขึ้น โดยใช้ ISSAI เป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาองค์กร งานและบุคลากร เพื่อสร้างการยอมรับในวิชาชีพของพวกเรา

ด้านที่สอง การผลักดันเรื่องการนำกรอบการประเมินองค์กรตรวจ เงินแผ่นดินที่เรียกว่า SAI Performance Measurement Framework หรือ SAI PMF มาใช้ เพื่อให้องค์กรตรวจเงินแผ่นดินทั่วโลกได้ “รู้จักตัวเอง” ให้ดี ก่อนจะนำพาองค์กรไปสู่การพัฒนาปรับปรุงในอนาคต ซึ่งปัจจุบันมีองค์กรตรวจ เงินแผ่นดินกว่า ๗๐ ประเทศใช้เครื่องมือตัวนี้ “ตรวจสอบสุขภาพ” ตัวเอง ก่อนที่จะก้าวต่อไปข้างหน้า

ด้านที่สาม การตรวจเงินแผ่นดินสากลค้นพบว่า องค์กรตรวจเงินแผ่นดินต้องให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสีย หรือ Stakeholders อาทิ รัฐสภา หน่วยรับตรวจ องค์กรวิชาชีพต่าง ๆ สถาบันการศึกษา สื่อ องค์กรภาคประชาสังคม และที่สำคัญที่สุด คือ ประชาชน

อย่างไรก็ตาม การก้าวอย่างแห่งความท้าทายสู่เป้าหมายที่ยั่งยืน จะเกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมโดยแท้จริงนั้น ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ทั้งขององค์กรและประเทศ ไปจนถึงหลักการมาตรฐานสากล ในฐานะผู้กำกับดูแลระดับสูงขององค์กรตรวจเงินแผ่นดินไทย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินชุดปัจจุบัน มีความมุ่งมั่นเป็นอย่างมากในความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรทุกคน ทุกระดับที่จะให้การตระหนักถึงและให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่รายล้อมรอบตัวเรา ไม่ย่อท้อต่อความท้าทายที่เกิดขึ้น มีความมุ่งมั่นแสวงหาการพัฒนาองค์กร งานและตนเองตลอดเวลา ซึ่งหากเราทุกคนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมุ่งมั่นตั้งใจและนำหลักการหรือแนวทางที่ฝากไว้ไปปฏิบัติด้วยความสุจริต รอบคอบ ปราศจากอคติ เราก็จะได้รับการยอมรับและเป็นที่เชื่อถือจากหน่วยรับตรวจ และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ ประเทศชาติจะเกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีการรักษาวินัยการเงินการคลังได้อย่างยั่งยืน ประชาชนก็จะได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากการใช้จ่ายเงินแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตลอดจนสังคมจะเกิดความเป็นธรรม ความเท่าเทียม ได้รับการช่วยเหลือที่ครอบคลุมและตรงความต้องการมากขึ้น

ขอเพียงเราเปิดใจ ยอมรับ ปรับความคิด (Mindset) ตั้งใจ มุ่งมั่น ขยัน พากเพียร หมั่นเรียนรู้ เพิ่มความระมัดระวัง และรอบคอบ ภายใต้การร่วมมือ ร่วมใจ เชื่อว่าไม่ว่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด รุนแรงเท่าใด จะมีความท้าทายที่ซับซ้อนอย่างไร เราจะเห็นโอกาสและก้าวผ่านความท้าทายไปสู่เป้าหมายของเราได้อย่างยั่งยืนแน่นอน

ขอบคุณครับ